Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 142 (10.525). Львів, вівторок 30. червня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—3 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Багато галасу...

Багато пристрастей, ще більше галасу скупчилося біля внесеної урядом до сойму новелі про земельну реформу, а радше біля нового закону про парцеляцію і кольонізацію. В соймі розпочалася вже минулого тижня ґенеральна дискусія над законом про парцеляцію й осадництво, а одночасно в польській пресі і в найріжнороднійших орг.. націях йдуть палкі дебати, пристрасні дискусії, літають хижі слова, знимаються кличі й погрози за і проти проекту. Тільки ми — парафразуючи Шевченка — мов закляті спимо блаженним сном, засклепившись в фантастичній контемпляції. Наша преса ще сяк-так — хоч прихапцем, по кутках, хоч поверховно реаґує на ці нові „концесії“, але тзв. відповідальні політичні чинники мовчать, смертельно мовчать, куняючи. Без пересади, жах збирає, коли дивитися на ту страшну руїну, тупу бездумність і бездумну апатію під прапором „якось то буде“, що злочинно розпаношилася в наших політичних партіях. Давнійше хоч „диким криком“ метушилася громада, а тепер заснули, не чують. Що найвище кепсько й безграмотно складений комунікат має заступити всю їхню діяльність.

За що йде боротьба? За виконання земельної реформи, ухваленої попереднім „суверенним“ польським соймом 15. липня 1920, коли під брами Варшави підступала червона армія. Під примусом цеї сили та під натиском міліонів обездолених „суверенні“ законодавці ухвалили переведення земельної реформи, допускаючи законно тільки сусідську парцеляцію. Та на тій ухвалі скінчилося. Відплила хвиля червоних військ і вмерла земельна реформа. Замісць неї всупереч постанові про сусідську парцеляцію на основі нового „закону“ з 17. грудня 1920 розпочато кольонізацію „кресів“. Вистане згадати, що незларне, руйнуюче хліборобство і доводяче до запущення землі осадництво пожерло вже 85 (вісімдесятьпять) міліонів кривавих податкових грошей. Поза військове осадництво і цивільну кольонізацію елементом, спровадженим з корінної Польщі, земельна реформа не посунулася. Вона не вийшла з рямок паперовости, навпаки відійшла у країну мрій і снів. В панських руках закаменіла земля — тоді, як пролетаризація села, обвантаженого найріжнороднійшими податками й даннинами, поступала скорим кроком вперед. Відділене від решти Европи китайським муром село, без джерел заробітку, без доступу до світових хліборобських ринків праці, без допливу готівки з одного боку заковало, а з другого витворило надмірну масу безхлібного сільського пролетаріяту. Здавалося, що це повинно було примусити польських державних мужів до розгляду аграрних відносин і до вирішення наболілої земельної проблеми.

А всеж таки вкінці по 5-ти роках польський уряд прийшов з новим законом про парцеляцію і осадництво. Та не під натиском малоземельних й безземельних селян, не під кутом доповнення карловатих господарств випрацьовано новий земельний закон, а під натиском польського заможного хлопства, польського кулацтва, ласого на землю, вироблено цей закон. Те кулацтво корінної Польщі, необтяжене податками, не двигаючи на собі наслідків війни, забезпечене деякою готівкою зі спекуляцій, маючи доступ до джерел кредиту, витягає загребущі руки по чужу землю. Під міру цього розперізаного, ненаситного кулацтва сконструовано і новий земельний закон.

Не завиваючи нічого в папірці, його таки й названо новелею чи законом про п а р ц е л я ц і ю і о с а д н и ц т в о. Це значить, що в корінній Польщі відбуватиметься парцеляція, а на „кресах“ осадництво (кольонізація). Замісць доповнення карловатих господарств мається доповнювати середні або творити нові — в корінній Польщі до висоти 25 гект. (43 морґів), а на „кресах“ до висоти 45 гект. (78 морґів). Таким чином український сільський пролетаріят замісць одного дідича великого дістане кількох або й кільканацятьох дідичів менших. Ріжниця тільки в тому, що у великого польського землевласника можна було найти хоч нуждено платну роботу, а в малих землевласників не найдеться ніякої роботи для наших зарібників. Одночасно „народова сила“, досі репрезентована одним паном, тепер буде д о п о в н е н а (бо дідичі лишаться зі своїми 180 гект.) ще кільканацятьма польськими куркулями.

Польська селянська партія „Визволення“ не погоджується на таку „земельну реформу“, висуваючи гасло переходу панської землі в селянські руки без викупу. З тією метою визволенські посли, спомагані Українцями й Білорусинами, розпочали обструкцію. Вони хотять унеможливити нове закріпощення малоземельної селянської маси, прискорити розвязання сойму і піти до нових виборів під гаслом переходу землі в селянські руки наразі без відшкодування.

З другого боку проти урядового проєкту виступили великі землевласники. Донедавна сиділи вони в мишачих дірах, а тепер почули в собі животворні соки і апелюють до всіх і вся, що їх грабують, що нарушують святе право власности, що мало платять їм за землі і т. п.

Між обома—так скавативб—крайними таборами йде боротьба, організація своїх сил. Вони підготовляються до наступу з ріжних позицій, а в середині стоїть хлоп-дука Вітос в союзі з вшехпольською реакцією і жидівською безхарактерністю і всіми засобами боронить вже здобутих в законопроєкті окопів.

А ми, а наше селянство, збідоване, знуждоване, виснажене, не то без готівки, але без пригорщі верна стоїть з боку затуркане й безрадне. А стоїть воно з боку тому, що мовчать ті господарські організації і ті політичні фактори, які є покликані

За подвигнення села.

II.

Сумним фактом нашої дійсности є те, що хоч село являється основою нашого національного організму, то з його станом, з його положенням ми дуже слабо обзнайомлені. А ясно, що без докладного знайомства зі станом села незвичайно утруднена доцільна акція поміж селянством. Матеріял, що торкається господарського стану села, частинно є в польській статистичноекономічній літературі. Звідти треба його витягнути та відповідно до наших потреб впорядкувати й обробити. Та ясно, що той матеріял є неповний, невистарчаючий. Супроти того виникає необхідність в творенні й організації кореспондентів на провінції, які збиралиб і подавалиб матеріял по відповідно уложеній програмі. І цей матеріял требаб впорядковувати й обробляти. Організація і переведення такої роботи мусілиб лежати на Кр. Комітет Подвигнення Села.

Оскільки в нашій економіці і всенародній політиці потреби й інтереси села відіграють першорядну ролю, являється необхідним дуже уважно слідкувати за політикою держави в тих її проєктах і заходах, що торкаються села, що обхоплюють його своїми залізними обручами. Всі заходи держави з обсягу політики земельної, кольонізаційної, митної і податкової, що важким тягарем лягають на село треба реєструвати, впорядковувати і освітлювати. В таких справах в нас всі надії покладають на пресу. Та преса, звужена до вузеньких розмірів, матеріяльно слабко поставлена, позбавлена співпраці спеціялістів до найріжнороднійших питань, не в силі обходити справ, інтересів і завдань нашого громадянства в цілому обємі. Зрешгою, преса потребує даних, фактів, доказів, статистичного й іншого матеріялу, а того [illegible] нема. Так само не в силі дати собі ради зі всіми суспільними питаннями секретаріяти наших політичних партій. Тому це завдання мусів би в цілости взяти на себе Красвий Комітет Подвигнення Села.

Також требаб відповідно використати дані, зібрані Комітетом про господарський стан села, його потреби й вимоги в господарській области. В обсяг діяльности Комітету, одним з його завдань повинно ввійти видавання ріжних праць і дослідів, присвячених вияснению становища села і селянства. Розуміється, оскільки в сучасних наших умовах це завдання не скоро могло би бути здійснене, то стоячи на ґрунті можливого, вже тепер належалоб поставити впорядковування, обрібку й постачання відповідних матеріялів Парл. Репрезентації, пресі й центральним установам.

Не менше важним є звязок провінції з центром. Комітет мусів би вести роботу в тому напрямку, щоби тісно звязати центр з периферіями. В обсяг його завдань входилаб інформація села і провінціональних установ про заходи держави, що торкаються села, про роботу кооперативних установ про працю й заходи Української Парляментарної Репрезентації в тих галузях її діяльности, що з тих або инших причин не можуть находити освітлення на сторінках преси. Ці завдання та інформації міг би сповнювати Комітет, випускаючи двоякого рода бюлетені: 1) призначені для преси і потреб центру про село і 2) призначені для потреб села і провінціональних установ, про заходи уряду і центру, наскільки вони торкаються села.

Встановленню звязку між провінцією і центром пособлювало би теж виконання окремих доручень провінціональних установ й організацій в центральних інструкціях і Парл. Репрезентації.

Ясно, що намічені тут завдання можнаб збільшити й поширити. Інтензифікація їх залежалаб від тих розмірів, яких набралаб робота і від того зацікавлення, яке проявилоб наше громадянство.

Ф. Федорців.

Памятайно: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

Споріднені душі.

Голоси преси про жидівсько-польську угоду.

Хоч жидівсько-польська угода є фактом доконаним, то в польській пресі — за винятком краківського „Часу“ — покищо панує глуха мовчанка з того приводу. Якось ніхто не [illegible] польсько-жидівським мезаліянсом — очевидно — поза договірними сторонами: „малопольськими“ жидівськими політиками й антисемітськими членами польського уряду. Видно, що це с п о р і д н е н н я д у ш є конечністю переходового значіння. Польські політичні чинники потребують цього мезаліянсу для поправи морального й матеріяльного кредиту Польщі за границею, для усунення „єдино-національного“ характеру польської держави, для оборони при допомозі жидівського капіталу

і жидівської преси границь сучасної Польщі на міжнародньому форумі. В заміну за те вільно буде Жидам учитися гебрейської мови в польських школах для Жидів, вільно їм буде вести експльоатацію українсько-білоруської території під Польщею, а одночасно вони доступлять чести поборювати ірредентистичні змагання Українців і Білорусинів.

Про це з питомою собі безпосередністю і щирістю говорить мін. Ст. Грабскі. Мовляв — розмови з представниками жидівського клюбу ствердили,

„що є можливе співділання Жидів з великодержавною політикою Польщі. Очевидно, в міру устійнювання того співділання буде змінюватися і відношення польського громадянства до Жидів та можливо буде урядові взяти на увагу домагання жидівського населення, згідні з інтересом держави і принципом слушности".

А що у вшехпольському жарґоні означує „велико-державна політика Польщі", „інтерес держави" і „принціп слушности" — хіба зайвим було би пояснювати.

Жидівський непартійний, чисто ґешефтерський варшавський „Момент", що направляє вітрила своєї політики, „куди вітер віє", твердить, що Жиди виявили готовість зайняти польсько-державне становище і домагатися за границею незаймаността кордонів Польщі та піддержувати непарляментарний уряд Вл. Ґрабского. З жидівських політиків всі безправні чиншівники українських мандатів (гол. редактор львівського „Тугблят-у" Фростіґ, Шрайбер, Розмарін, Райцес і ин.) є незвичайно вдоволені, захоплені і горді з того, що порозуміння осягнено завдяки східно-галицьким Жидам. Єдиний пос. Фарбштайн (не-„Малополяк"!) є песимістом. На його думку порозуміння є часове, а жидівські домагання, що вимагають законодатної полагоди, не будуть вирішені.

За те головний акушер жидівсько-польського мезаліянсу посол Леон Райх робить величезну реклямy собі, своїй політичній мудрости і практичному змислові Жидів. „В переломовій хвилі", — таку назву носить ця несмачна автореклямa. Хоч серед жидівської маси панує скептицизм щодо наслідків порозуміння, то всетаки Райхові, як політичному Брайтбартові, новітньому Сампсонові вдалося розторощити стовпи офіційного антисемітизму. Жиди перестали бути „трефні" для польської реакції, а сталися в Польщі і для Польщі творчим і корисним, продуктивним елементом. За здійснення поодиноких точок порозуміння треба буде ще боротися, але в тій боротьбі пакт з польською реакцією буде найсильнійшим жидівським інструментом.

„Той інструмент — голосить новітній Сампсон, — не є видобутий з арсеналу „безіменної великодержави" і не є всуваний нам в руку германофільською дипльоматією чужих держав (?!), але сконструований політичною мудрістю чи не найвизначнійших державних мужів в Польщі (реверанс в сторону Ст. Ґрабского! — Ред.). Вони зрозуміли, що Жидам належиться і що вкінці має бути виконане, міркуючи, що відкинення тих домагань означувало би вдержання у воєнним стані леґіону горожан в добі, коли найбільше є потрібна напружена мирна діяльність і коли для тієї діяльности слід приєднати також той леґіон горожан, які бажають свої спосібности і вплив так само віддати на послуги держави, як це роблять їх одновірці в державах, де їм прислугує повна і фактична рівноправність".

Одночасно жидівський політичний Брайтбарт, хоч зарікався входити з нами в дискусію, не може стравити того,

„Ми робили то

всупереч переконанню, що тим вовсім не приєднаємо „Діла" (що за цика безсоромність! — Ред.) яке на ґрунті антисемітизму*) звіль-

на припинюваного розумними польськими політиками (але пошируваними нерозумними жидівсько-„малопольськими" політичними липоскоками. — Ред.), хоче мабуть обеднювати українську опінію, сьогодня розбиту між дроти найріжнороднійших угрупувань і тороки (strzępy) поглядів...".

*) Очевидно термін „антисемітизм" має тут специфічне, чисто семітське значіння. В тому розумінні придержання за рукуapр. Жида, який є злодієм — кишеньковцем є теж „антисемітизмом". — Ред.

Краще було би, як би п. Райх не журився „розбиттям української опінії", та вольному воля". Щож торкається становища „Діла", то з ним покривається в справі жидівської содомії вся українська преса, все українське громадянство. І так з нагоди жидівсько-польських пертрактацій пише поширений, популярний „Новий Час" в статті „Жидівсько-польське кохання":

„Ще за історичної Польщі Жиди були тими п'явками, які були куди більшим нещастям українського народу ніж навіть сама польська шляхта.

Ту історичну місію бажалиб виконувати Жиди й тепер.

Сіоністичні посли Сх. Галичини знають, що до сойму дістались вони лише випадково, лише тому, що Українці не брали участи в виборах.

Сам пан Райх, головний акушер польсько-жидівської угоди, ще недавно залицявся до Українців. Та й тепер, коли вже східно-галицькі сіоністи заходяться біля угоди з Поляками, їх сопартійник п. В. накидується з своєю приязнею деяким українським колам, а навіть представникам українських революційних організацій за кордоном. Що правда, рівночасно тут в краю сиплються сіоністичні доноси на поодиноких наших людей та товариства. Ці доноси настільки безсоромні, що навіть польська прокуратoрія приневолена внести проти сіоністичних допощиків скаргу за клевету.

В часі виборів до польського сойму сіоністи йшли разом з так званими національними меншостями в Польщі, Українцями й Білорусинами. Всі вони стояли тоді на тому становищі, що теперішня Польща є державою ріжно-національною, а не чисто національно-польською, як це твердять Поляки.

Тепер сіоністи, щоб оборонити від загибелі своїх шинкарів та лихварів на наших землях, змінили віру і начинають вдавати великих польських патріотів та малюють себе кращими Поляками ніж самі Поляки.

Ця подвійна гра сіоністів матиме наслідки. Але це теж правда, що ті наслідки не будуть такі, як пан Райх надіється. Український народ найде ще в собі настільки сили, щоб оборонитись і від жидівських пасожитів". (Ч. 40).

Зновуж в иншій статті „Нового Часу" („Польсько-жидівська угода") читаємо:

Польсько-жидівська угода не перестає ворушити публичної української опінії. Це справа, яка нас до живого дотикає і такий чи инший її вислід без сумніву матиме для нас величезне значіння. Ми ведемо боротьбу з нашими сусідами і в цій боротьбі обовязує і мусить обовязувати засада: Хто не з нами — той проти нас! І з тої лише точки погляду можемо розглядати відносини між народами, які заселюють теперішній простір польської держави і в залежности від цього так чи инак це супроти тих народів поступати.

„Жидівські маси домагаються своїх слушних прав, як самоуправи жидівських громад (кагалів), прав для жидівської мови й школи, господарської рівноправности і т. п. Все це Жидам слушно належиться. Діло лише в тому, як тих слушних прав добитись. Східно-галицькі сіоністичні посли уважають, що боротьбою разом з иншими національними меншостями польської держави Жиди нічого не осягнуть, що легше і скорше дійдуть до ціли, що так скажемо простим підкупством — пообіцявши польському урядові загранячну поличку, піддержку в закордонній пресі, яка є в більшости в жидівських руках та в міжнародній політиці, в Союзі Народів і т. д."

Характеристика дальшої жидівської відплатности — сконфіскована. Свою статтю кінчить „Новий Час":

очевидно — в положенні українського народу.

„Українська Рада", офіціяльний орган „Народнього Комітету" (Головної Управи трудової партії), в статті „Політичні гандедеси" ось як ставиться до жидівсько-польського мезаліянсу:

„Вкінці сповнилося горяче бажання східно-галицьких жидівських політиків в стилю д-ра Райха: уряд Грабского великодушно рішився балакати з ними, купити їх для народової більшости. Балачки з початку держано в тайні. Вкінці вони вийшли на зверх. І тоді дрібні кнайпарі з всходней Малопольскі (цей терм’н приняли Жиди перед двома роками!) заграли сорому к’медію. До Польщі спроваджено жидівського діяча з Льондону — Люціяна Вольфа на те, щоби східно-галицькі кнайпарі могли «манифестаційно заявити перед світовим жидівством, що польсько-жидівський спір — це чисто внутрішня польська справа, що Райхи самі собі з Поляками її розвяжуть, без інтеренції заграничних чинників. Цього ефекту потрібував польський уряд і Райхи з насолодою його дали.

„Українська Рада" не вірить в тріваkість жидівсько-польського порозуміння:

„Думаємо, що не довго треба буде ждати на Katzenjammer в таборі п. Райха.

У всякому разі український народ дістає зайвий доказ, що жидівство австрійського ходу ніколи не може бути надійним союзником.

В теперішній ситуації Жиди покористовуються десятьма українськими мандатами, які захопили підчас бойкоту виборів з української сторони, ламаючи таким чином боротьбу на міжнародній арені в користь Поляків.

Українські політичні чинники мусять призадуматися над витягненням консеквенцій супроти сіоністичних Малополяків".

Орган української радикальної партії „Громадський Голос" пише:

„Жидівські сіоністи дальше танцюють коло польської влади. Спеціяльно галицько-жидівська буржуазія старається на всі лади догодити вшехполякам, щоби виторгувати найбільше концесій на корчми, фабрики і т. д. Жидівські купці й банкирі робляться навіть більшими польськими патріотами, як самі Поляки. Що слово, то в них на язиці інтерес „паньства польского". Українська однодушна осторога жидівським сіоністам, щоби вони не пхали пальців між боротьбу польську й українську (має бути: між польсько-українську боротьбу! — Ред.), розлютила жидівських панів так, що вони почали навіть відкликатися до — українського соціялізму! В кождім разі повинні собі жидівські капіталісти затямити, що українські селяне й робітники не допустять їх до торгу нашою шкірою".

Популярний тижневик „Свобода" в статті „Жиди ще нічого не навчилися" пише:

„На наших землях Жиди все грали сумну ролю. Не одного нашого селянина пустили вони з торбами при допомозі своїх шинків, не одного нашого господаря обдер до гола жидівський лихвар.

(Сконфісковано).

Поляки їх бють, Поляки їх ненавидять, а вони все шукають їхньої панської ласки. Так роблять не жидівські бідаки, нуждарі, а жидівські пани: купці, промисловці, банкирі, лихварі і вся инша компанія, згуртована в партії сіоністів. Польський сойм, як ми згадували, приняв ревізію концесій, на чому найбільше стратять східно-галицькі Жиди. І здавалось, що це Жидів навчить розуму. Здавалось, що вони, які робили велику обструкцію проти тої ревізії концесій, не захочуть більше годитися з Поляками, не схочуть більше ставати на услуги їхньої протиукраїнської політики. Але де там? Зараз же по обструкції вони знов почали переговорювати і то найбільше рвалися і рвуться до тих переговорів, до тої угоди з Поляками саме східно-галицькі Жиди під проводом д-ра Райха, саме ті Жиди, що завдячують Українцям аж 10 своїх посольських мандатів. Ті мандати дістали вони виключно завдяки тому, що Українці не брали участи у виборах". (Дальші висновки сконфісковано).

Марксистський тижневик „Світло" в статті Станіслав Грабскі й Леон Райх або польсько-жидівське порозуміння" висловлює такі погляди:

„Польсько-жидівська угода доведена до успішного кінця під опікунчими крилами п. Станіслава Грабского, великого „приятеля" жидівського народу та п. Леона Райха, вибраного недавно купцями й банкирами на „вожда" жидівського народу. Головним маклером цього „інтересу" був великий окличник міжнародного сіонізму п. Нагум Соколов.

Остаточно нема тут нічого дивного, що польське міщанство порозумівається з жидівським. Це природний хід подій. Що польське міщанство скорше чи пізнійше погодиться з жидівським капіталом у нутрі краю, було ясно для кожного, хто глядить на події реально. Це мусіло статися хоч би на те, щоби дістати доступ до заграничного капіталу, потрібного так дуже, що в заміну за нього можна Жидам пробачити їх „безіменну державу", та щоби вискати централістичні тенденції Жидів до скріплення велико-державної сили країни. Що жидівське міщанство впаде в доземному поклоні перед ясним паном, як тільки він простягне йому свою великодушну десницю, можна було також передбачити.

Станіслав Грабскі, творець теорії національної польської держави, непримиримий противник національних меншостей — наближуючись до сіоністів, не робить нього безкорисно. Цей найбільший у Польщі антисеміт (єсли не держить це у тайні) робить жидівській буржуазії уступки не тільки тому, що цього вимагає класовий інтерес польського міщанства. Атже істнує в Польщі питання національних меншостей, що заселюють суцільні території, питання українське й білоруське, а передовсім українське. Сім міліонів Українців у рамцях польської держави — це не дрібничка. Для успішного переведення своїх планів відносно до них треба притягнути жидівське заможне і впливове міщанство особливо те, що живе на окраїнах. Жиди мають статися державно благодійним чинником в окраїнах" (дальше сконфісковано).

Вкінці „Воля Народа" в статті „Гендель", зясувавши клясову розбіжности серед жидівського народу та політику східно-галицьких сіоністів, пише:

„Партія сіоністів ніколи не була революційною і ніхто не очікував, що вона такою буде. Всеж таки, політичне положення жидівського народу в Польщі, той особливий стан „меншої національної меншости" здавалося повинен був зобовязати сіоністів до відповідаючої тому станові політичної ролі. Наконець факт, що значне число сіоністичних соймових мандатів було узискане в рахунку других „національної меншости" і що партія сіоністів йшла до виборів спільним блоком з усіми другими „нац. меншостями" — все те безперечно зобовязувало панів сіоністів що найменше до заховання певної приличної солідарности бодай з тими „меншостями".

Панове сіоністи не робили собі багато клопотів з того рода зобовязаннями. Зпоміж всіх братніх собі націоналістичних соймових представництв від „меншостей" вони перші, не озираючись, поспішили до угоди.

Самі вони признають, що не сподіються від неї успіхів, а сам головний майстер від угоди і голова сіоністичного клюбу, пан Райх, стверджує отверто, що жидівська маса і жидівські виборці відносяться до угоди неприхильно — і всеж таки, сіоністи йдуть на угоду... А йдуть тому, що ріжні заграничні жидівські капіталісти входять якраз з польською державою в ріжні великі інтереси і тому угоди жадають. Недавно гостив у Варшаві великий жидівський капіталіст з Англії Люсієн Вольф, зараз по нім приїхав знову до Польщі такий самий Жид-капіталіст з Америки, Ділон Лаповський.

Оба вони ніби вмішуються в політичні польсько-жидівські взаємовідносини, на обох них ніби гніваються за те вмішування панове сіоністичні посли, а в дійсности вся та „політика" і роблення „національної" жидівської справи це звичайні торгові штучки

Єдиний тільки перемиський „Український Голос" досі не заняв становища до жидівсько-польського мезаліянсу. Отже, п. Райх, не „Діло" на „ґрунті антисемітизму хоче обеднювати українську опінію", тільки п. Райх і тов. своєю „реальною політикою" — як доказує вся українська преса, є пропагаторами „антисемітизму".

* * *

Жидівський клюб польського сойму відбув засідання, щоби углянути текст політичної декларації, яку Жиди мають подати польському урядові. Формулу декларації випрацьовано під проводом пос. Розмаріна, а при участи послів Тона, Фарбштайна, Шрайбера, Шипера і Геллера. Про успішний вислід цеї праці повідомлено уряд на руки мін. Ст. Грабского, після чого цей останній відбув конференції з деякими представниками польських партій. В понеділок вечером наступить виміна декларацій між Жидами й урядом.

Заступник голови жидівського клюбу д-р Розмарін заявив представникам жидівської преси, що зобовязання Жидів йдуть в сторону непорушности граничних польських границь і підтримки великодержавного становища Польщі. Жидівська декларація не містить в собі нічого такого, що „инші національні меншости

могли би вважати за звернене проти їх оправданих розвоєвих тенденцій. Підкреслення самостійности національно-жидівської політики в обороні жидівських інтересів лежить на лінії конституції (sic!) і версайського трактату, на чім безперечно й инші меншости опирають боротьбу за свої слушні права (!!)." Жидівсько-польське порозуміння є актом великої далекосяглости для польського і жидівського громадянства.

Як бачимо, то д-р Розмарін, що вже в р. 1919 в переговорах з Білінським і Войцеховским здійснював жидівську „неатральність" без конституції і версайського трактату, в своїй безсоромній манії великости починає промовляти тоном Грабского і Поанкаре. Очевидно, „инші національні меншости" хіба з почуттям гумору, можуть приймати його теревені про „оправдані розвоєві тенденції" і „слушні права".

Політичні новини.

Польсько-німецькі господарські переговори.

У Берліні почалися між польською делегацією під проводом Прондзинського та німецькою делеґацію під проводом Левляда переговори в справі заключення провізоричного господарського договору. Провізоричний договір має мати за підставу якнайбільше господарське упривілейовання обох договірних сторін. Всі політичні справи від переговорів виелімінувано. Вони носять чисто річевий господарський характер. Німці склонні далі брати польський вуголь, але в дуже малій кількости. Польська делеґація зложила заяву, що останні розпорядки уряду відносно заборони деяких німецьких товарів не мають на меті господарської війни, а спричинені вони виключно потребою вирівнання польського торговельного білянсу, що поніс велику шкоду наслідком розпорядків німецької регляментації.

Китай.

Відносини в Китаю приймають чимраз гострійші форми та загрожують через нові комплікації дуже поважними наслідками. Тепер вже не приходиться казати про повстання в китайських промислових центрах або про страйки, а про цілком правдиву війну. Домінуючу ролю у тих справах відіграє і надалі китайська молодь. Вона організує легіони для збройної боротьби з Англійцями, а далі го й з Японцями. Найновійша преса принесла відомости про те, що Японія готовиться до війни з Китаєм дуже серіозно. Вона робить величезні закупи воєнних запасів на азійських та європейських ринках. У самому Китаю радикальна струя молоді віднесла цілковитий успіх та побіду над нерішучою політикою китайського уряду. Найкращим доказом на те обставина, що пекінський уряд під впливом зорганізованої думки китайських революціонерів примушений був вислати до всіх чужих держав з ультимативним домаганням ревізії усіх дотеперішних великодержавних договорів з Китаєм та концесій, що були понижуючими для Китаю та що давали усім чужинцям такі великі привілеї, про які не може бути навіть мови в ніякій иншій державі світа. Вже нині видно, що війна Китаю з Англією, Японією а може й зі Зединеними Державами неминуча. Найновійші відомости закордонної преси приносять коротенькі згадки про те, що на чолі китайських збройних відділів стоять большевицькі офіцери, як отже дійде до війни, то розгориться вона не тільки між Китаєм та названими державами але й зі Союзом Радянських республик, що стане по стороні Китаю. У звязок із неминучістю тої війни треба поставити також першу пробу большевиків наладити між Москвою та Пекіном безпосередню воздушну комунікацію. Саме тепер почався великий лет невеликої воздушної фльоти з Москви до Пекіну. Безперечно, що цей перший лет є пробним летом, але він має величезне значіння для будучої війни. Радянська ескадра долітає вже до Монголії. Їй прийдеться поконати величезну перешкоду, бо кольосальну пустиню Гобі. Вдача такого лету матиме першорядну вагу для майбутньої воєнної кампанії.

Нова грецька революція.

В Греції революція з 1922 р., як видно, ще не покінчилася. Від цілковитого розгрому Греків у Малій Азії по нинішний день революційна влада не вміла закріпитися. Від самого початку революції військо відігравало в ній величезну ролю. Військо повалило першого провідника революції ґенерала Плястіра. Його наслідник Кондуріотіс через цілий ряд кріз протримався аж до тепер. Він старався за всяку ціну відбудувати край та залічити усі воєнні рани. За нього було кілька кабінетових кріз. Між иншим у березні 1924 р. провалився кабінет незвичайно енергійного та повного ініціятиви Папанастазія. Причиною крізи були справи скріплення та побільшення фльоти та армії. Теперішний провідник революційного руху генерал Пангальос був одним з найкращих робітників і політиків Плястіра. Видно, що Греція взагалі є країною військових бунтів. Виступивши під проводом Пангальоса, офіцери зажадали в першій мірі уступлення уряду Міхалякопула, що вже того самого місяця був раз повалений офіцерською партією. Причиною того нового пучу було те, що уряд був за мягкий супроти югославянських домагань в справі Македонії та не постарався і не робив ніяких заходів для скріплення грецької армії. Пангальоса проголошено диктатором.

Нові пояснення Чемберлена.

Вчора подали ми коротеньку згадку про бесіду Чемберлена у англійському парляменті та його відповіди на інтерпеляції в справі гарантійного пакту. Слідуючого дня велися далі дискусії над бесідою Чемберлена. Чемберлен заявив у відповіди на бесіду Мекдонельда у справі пакту таке: Французько-польський союзний договір не управнює Франції до переходу через здемілітаризовані та й взагалі через якінебудь німецькі території. Таке право прислугує виключно Лізі Націй, якщо вона по зужитю всіх инших середників візве якусь із держав до помочі для заатакованого члена Ліги Націй, наприклад Польщі. Якщо французькі війська мали би перейти через німецьку територію, покликуючися при тому на французько-польський договір, то Англія заложила би проти цього протест у випадку, як би Франція не мала на такий випадок дозволу Ліги Націй. Метою англійської політики є арбітражне полагоджування непорозумінь та недопущення до переваги якоїнебудь з держав. Льойд Джордж, забравши другий раз слово після промови Мекдонельда, заявився теж за арбітражним полагоджуванням усяких непорозумінь.

На чорну дошку.

Коли говорять про долю української державности після революції 1917 року, то найбільше докорів випадає звичайно на долю української інтелігенції, що виявила занадто мало дисципліни, витревалости та організаційного хисту. У цих докорах є безумовно певна доля правди, але треба визнати, що прикмети нашої інтелігенції випливають у значній мірі з нашої національної вдачі взагалі, з нашої, як кажуть Москалі, мягкотілости. Отже доводиться нам у ворогів своїх учитися твердости та дисципліни.

У перші дні по захопленню большевиками влади ніхто — навіть, здається, вони самі — не вірив, що цю владу їм пощастить довгий час утримати у своїх руках. Памятаю, як я звернувся з цього приводу з запитанням до відомого українського історика, і він відповів, що не поділяє оптимізму тих, які чекають повалення большевицького уряду за 2—3 тижні: він певний, що большевики можуть протриматися навіть і три місяці...

Тепер це викликає в нас усмішку, тоді це являлося песимізмом... Проте через три місяці нечисленна по суті політична ґрупа не тільки не вступилася зі своїх позицій, а змінила та поширила їх; захопила не тільки Московщину, але й Україну. Песимізм показався безпідставним, дитячим оптимізмом, що розвіявся як дим по вітру.

Через що так вийшло?

Не може бути сумніву, що найбільшу ролю відограли в цій справі глибокі соціяльні причини, але багацько теж треба поставити на конто большевицької, а точнійше мовити, комуністичної тактики.

Не маю найменшого наміру співати пеани большевикам, бо стою далеко від єзуїтської засади, що ціль виправдує засоби; алеж ми мусимо визнати, що неухитна послідовність большевиків та доведена до крайности жорстокість відносно противників зробили наочними для кожного з Українців відсутність у нас твердої непохитної лінії, внутрішньої і зовнішньої дисципліни та уміння пристрашити, паралїжувати й поставити на відповідне місце наших ворогів.

І за це ми заплатили дуже дорогу ціну.

Га це в майбутньому, може й не близькому; — між тим є в нас і сучасність. Недавно в однім зі своїх дописів із Варшави я зазначив ту працю, яку провадять на еміґрації деякі з наших землячків, підготовлюючи московські сіти, в які можна булоб знов заплутати Україну. Я назвав їх передовою залогою нашого північного ворога. Тепер вона, ця залога, працює за кордоном, а через якийсь час збірається працювати в самому серці нашої батьківщини „під захистом законів демократичної держави". Важко знайти відповідну назву цьому цинізмові, бо ще не було на світі такої демократії, яка леґалізувалаб "творення" на своїй території ворожих частин для підмоги хижакові-сусідові. Але знов повтоворюю: то — майбутнє, а як бути тепер з цими громадянами нещасної України?

Вони не стоять окремо. Як ще ви пильно приглянетеся до нашої велико-української еміґрації, то побачите довгу низку або отвертих ренеґатів, що відступились „задля лакомства нещасного" від своєї державности, від своєї віри, від своєї нації, або хитро-мудрих лисів, що одночасно служать і Богові і мамоні, працюють в організаціях українських і чужих.

Та й цього мало. Ми маємо перед собою цілий ряд людей, чи ліпше вжити терміну М. Горкого: бувших людей, що в ганебний спосіб використали своє колишнє становище і раптом зникли з національного обрію вкупі з державним та громадським майном. Знайдуться поміж ними і колишні міністри, і військові високих рангів, і дипльомати. Дехто з них із свого підпілля провадить тепер розкладову працю; але не підлягає сумніву, що всі вони першими кинуться в обійми „Неньки-України", коли вона стане вільною, і опиняться в рядах найгаласливійших наших патріотів.

Чи можна ставитися до всього цього байдуже і спокійно чекати, коли всі ці Юди й Тартюфи безкарно розпічнуть кров праведную з ребер матери точити?

Тут мені знов приходить до памяти один із засобів наших ворогів — засіб, що його вже можна нам цілком перейняти — навіть і зараз. Засіб цей — так звана чорна дошка. Не знаю, чи вживається він тепер російськими комуністами, але в 1918—1920 рр. вони виставляли на чорну дошку, себто на суспільну ганьбу всіх своїх товаришів, що порушили партійну етику і партійну дисципліну та допустилися поважних зловживань. Таким чином утворювався цілий індекс людей заплямованих і позбавлених довіря. Їм більше не було місця ні в партії ні в державній праці — щонайменше на якийсь час.

Нам конче потрібно мати такий індекс, мати зараз, негайно. Він мусить складатися лише на підставі фактів точно перевірених. Хто має його складати — на це можуть бути ріжні відповіді, але я взиваю всіх громадян, що можуть допомогти очищенню національного суспільства від злочинних, особливо під національним поглядом, елементів, не скривати того, що мусить бути, во імя інтересів нації, винесено на світ божий.

Дуже шкода, що українська еміґрація не спромоглася досі встановити постійний суд чести. Цій інституції найбільш відповідалоб взяти на себе й складання згаданого індексу наших національних ворогів, шкідників і зрадників з лав української еміґрації. Та поки нема такої громадянської інституції, нехай її замінять наші старші й бездоганні громадяне. Кожний з них мусить ретельно й сумлінно збірати факти й документи, що можуть схарактеризувати моральний і політичний упадок певних елементів еміґрації. Те, що не підлягає жадному сумніву, слід негайно доводити до відома ширших кол суспільности.

Тільки цим шляхом ми можемо забезпечити себе від нової ганьби, від прикрих, а може й трагічних помилок у майбутньому, коли доведеться вернутися до творчої національно-державної праці на рідних теренах.

Senex.

ОСТАННІ ВІСТИ.

По перевороті в Греції.

Як доносять з Атен, уже склався новий уряд, на чолі якого став ген. Пангальос, що обняв також теку мін. справ воєнних. Ген. П. запросив денникарів на конференцію і освідчив, що переворот є ділом патріотів, які не жадають для себе жадних користей, лише прагнуть добра для народа.

Дальші заворушення в Китаю.

В Шангаю страйкуючі Китайці вдерлись до міжнародної сфери концесійної, де обкидали камінням трамваї. Поліція розпорошила демонстрантів. Дотепер 600 чужоземців опустили Кантон. Ходить поголоска ніби то в атаках на европ. дільницю брали уділ китайські війська.

Розлам в жид. колі.

В жидівськім колі зазначилась опозиційна течія проти змісту заключеного з урядом порозуміння. Опозиція виступає головно проти формули політичної, яко такої, що може викликати непорозуміння між жидівською людністю та иншими нац. меншостями. Опозицію репрезентують головно сіоністи з Конґресівки. Заноситься навіть на розлам в колі і на уступлення 4 послів з кола. Опозиційна течія охопила також начальну раду сіон. організації, де більш радикальний напрям також виступає проти тої формули.

Які жадання висунули Жиди в переговорах з урядом.

Жидівські денники доносять, що жидівські посли підчас переговорів виставили такі постуляти: повне рівноуправнення Жидів, знесення шкільних обмежень, зміна закону про недільний спочинок, заборона бойкотування Жидів, право вживання жидівської і гебрайськ. мови на зібраннях, знесення numerus clausus, допущення аплікантів Жидів до суду і. т. и.

Новий напад деверз. банди.

В ночі з четверга на пятницю за мин. тижні совіт. банда з 35 чоловік переступила границю коло Голубець, вилен. повіту, і наміряла напасти на фільварок Завіше в 14 км. від кордону. Відділи корп. охорони погранича карабіновим огнем ударемнили напад і змусили банду до вицофання на совіт. територію.

Протест баварського уряду.

Баварський уряд наміряє зголосити як найостріший протест проти французької ноти в справі ґарантійного пакту.

Знову землетрус.

Сейсмограф віденської метеорольоґічної станції занотував 27. VI. о год. 9·22,38 трясення землі, якого осередок є на віддалі 215 кільом. і правдоподібно на Мадярщині.

Зі спорту.

Вчерашня стріча Довбуш (Чернівці) **Україна** вислід 2:2 (2:1). Мимо дощу і розмоклого грища гра повна прегарних моментів і технічних комбінацій. Довбуш презентується дуже гарно маючи рослих, технічно вишколених і зіграних гравців. Лиш щоб залога грала менше бічняками (автами). Україна грала надсподівано, особливо: Терлецький, Гіба і Дахнівський.

•

Нині, в понеділок 29. VI. відплатна стріча Довбуш (Чернівці) — Україна (Львів) о год. 5·30 по пол. на площі Сокола-Батька, без огляду на погоду.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє число „Діла" сконфісковане за кінцевий уступ із передової статті п. з. „Ґарантії над Реном", за заголовок із комунікату депутації українського учительства до Варшави та за одно місце з того комунікату і накінець за велику частину звіту зі судової салі про перебіг процесу в Густі.

— **Звільнені з тюрми.** Дня 15. червня 1925 р. до бережанської тюрми доставив пілкомісар Ґляйц з Рогатина: 1. Гната Шкретку з Козари, 2) Семка Матенька і 3) Ілька Котюха з Посвірожа з конесенням за злочин головної зради, поповнений через передавання брошури „З хати до хати, з рук до рук". За інтервенцією адвоката д-ра Західного арештовані політичні вязні вийшли на волю дня 23. червня 1925.

— **Асиґнування для Всеукраїнської Академії Наук у 1925 р.** Рада Народніх Комісарів України асиґнувала в цьому році на потреби Всеукраїнської Академії Наук у Київі 500.000 карбованців замість 183.000, які асиґновано на ту ціль попередніми літами. Крім цього асиґновано ще окремо 6.000 карб. премії для учених, членів Академії за їх праці. Асиґновано теж відповідну суму грошей на пренумерату закордонної наукової літератури та на закордонні поїздки і наукові експедиції членів Академії.

— **Жидівський „суццес".** Першим здобутком найновішої жидівсько-польської угоди має бути знесення недільного відпочинку (читай заборони торгувати) для Жидів на так. східних „кресах". Уряд приступив уже до розгляду виготовленої Жидами новелі до закону про примусовий відпочинок у всі неділі та римо-католицькі свята. Дотеперішній примус має ця новеля злагідити у відношенню до виключно „кресових" Жидів, що зможуть в неділі торгувати. Перший жидівський „ґешефт" з тої угоди починає вже таким чином направлятися на реальні шляхи.

— **Застрілив жінку свого учителя.** У Рівнім мала місце трагічна подія. Вулицею Галлера переходила жінка учителя тамошньої приватної російської гімназії Веселовська. Несподівано впав із вікна одної камениці револьверовий стріл і Веселовська впала трупом на місці. Виявилося, що стріл походив від учня 6 кл. тої гімназії Спешнева. Виявилося, що Спешнева вчив муж застріленої. Спешнев у слідстві зізнав, що вбив жінку свого учителя не хотячи і через неосторожність, але не міг пояснити причини, чому саме в тому часі стріляв на вулицю через вікно.

— **Справа львівської опери.** Постанова міської ради у Львові про замкнення опери наробила багато шуму. Відбулося вже віче в цілі запротестування проти „некультурности і варварства" міської ради. Всі артисти усіх львівських театрів постановили розпочати страйк на знак протесту, а всі майже польські львівські ґазети принесли величезні статті проти тої ухвали міської ради. Вже нині видно ясно, що ухвала скоро буде реасумована.

— **Процес проти співвиновників убивства Ратенава.** У Липську почався перед трибуналом для охорони республики розправа проти б. поручника Ґюнтера і купця Кухенмайстра, обвинувачених за співучасть у вбивстві Ратенава. Кухенмайстер був власником авта, яким їхали вбійники. Обвинувачені заперечують свою участь у вбивстві. Розправа відбувається при зачинених для публики дверях.

Отвертий лист до Дирекції поліції у Львові.

В нашій справі як політичних вязнів перед місяцем слідчий суддя віднісся з відозвою до Дирекції за потрібними поясненнями. Слідство в нашій справі вже давно покінчене, акти лежать, а ми сидимо, бо Прокуратура не приймає до внеску нашої справи без потрібного пояснення від Дирекції Поліції. Вже двічі урґував у цій справі слідчий суддя, одначе без успіху, просимо отсею дорогою Дирекцію Поліції присилати в нашій справі до слідчого судді в Бережанах вимагані ним пояснення.

Бережани, дня 25. червня 1925.

Політичні вязні:
Юліян Форемний, Михайло Вовк, Анатоль Курдидик.

Всячина.

Звідки береться світло світляки? В ч. 132 „Діла" писали ми про світильні залози цього дрібонького хрущика. Нині згадаємо ще про джерело того чудесного світла. Передовсім цікаве, що воно не гріє. Полумінь газу дає 97 проц. лучів теплих, а лиш 3 проц. світляних, електрична лучівка дає 90 проц. тепла а 10 проц. світла, сонце 65 проц. тепла а 35 проц. світла — а світло світилки (св. іванського червачка) не дає зовсім тепла, зате має лучі рентґенові. Як виглядає світильчий знаряд, знаємо: але цікаво, що викликує те світло. Довгий час думали, що ті дрібнесенькі кришталики у спідній верстві — це матерія в железах, яка світить подібно як фосфор. Инші дослідники гадали, що то явище чисто фізично-хемічне, яке не стоїть в ніякій звязи з життям хрущика. Спиралися на тім, що хрущики й по смерти світять та що нашi пальці по розтертю в них світилки будуть світити наче посмаровані фосфором. Сітка дишачих рурок вказує на те, що світло повстає зглядно через хемічний розклад певних матерій, найскорше через окиснення. Тому й по смерти через оксидацію видає хрущик світло. Ті матерії залежать від корму. Колиб одначе було це явищем тільки фізично-хемічним, то мусіло би появлятися правильно і механічно. Тимчасом те світло то зявляється, то зникає, повстає наслідком подразнення — отже стоїть у звязку з нервовою системою хрущика. Здогад, що в світилках є гнізда світлячих бактерій, виявився нестійким. В Америці живе великий на 5 цм. хрущ „Кукуйо" (Pyrophorus noctilucus), який світить так сильно, що можна при ньому читати, уставлений в порожній, дірковатій тикві служить як ліхтарня — а креольки послугуються ним як прикрасою свойого карого волося. (За д-ром Bayer-ом).

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:
у вівторок 30.VI. м. Добромиль.
у середу 1.VII. м. Ярослав.
у четвер 2.VII. м. Ярослав.
у пятницю 3.VII. м. Ланцут.
у суботу 4.VII. м. Переворськ.
у неділю 5.VII. м. Лежайськ. 2150 10-?
у понеділок 6.VII. м. Лежайськ.
вівторок 7.VII. м. Радимно.

Вп. Гриць Куріца, адвокатський кандидат у Тернополі — подасть негайно, у власнім інтересі, свою докладну адресу! Орест. Онуляк, Josefov n.|Met. C. S. R. x 2—2

Кооперативно-торговельний курс. Ідучи на стрічу загально відчуваній потребі дати нашій молоді змогу підготовитися до кооперативно-торговельної праці а з другого боку достарчити нашим кооперативам теоретично вишколених робітників, Товариство УПТ. в Станиславові уладжує в найблизшому шкільному році однорічний кооперативно-торговельний курс в Станиславові. Програма науки в цьому курсі (така сама як у подібних державних школах цього типу) уложена з тою метою, щоби дати ученикам основне, конечно потрібне знання з обсягу торговлі та кооперації. Вписи на цей курс будуть відбуватися в днях 1. і 2. липня ц. р. в годинах 9—12 перед полуднем та 4—6 пополудні в домівці „Рідної Школи" при вул. Третього Мая ч. 18. На курс приймається хлопців і дівчат у шкільнім віці, що покінчили найменше 7 клас народньої школи або 3 кляси середньої школи. До впису треба принести: 1) свідоцтво уродження і 2) шкільне свідоцтво дотеперішньої науки. По вакаціях усі кандидати та кандидатки мають піддатися вступному іспитові з математики, ґеоґрафії та української мови в рамцях семиклясової народньої школи. Цей іспит відбудеться дня 2. вересня 1925. — **Управа.**

Важне для кравців. Тов. українських ремісників „Зоря" у Львові, хотячи прийти з поміччю своїм членам, уладжує з днем 15. липня ц. р. курс кравецького крою мужеського і жіночого, під управою С. Кобера, довголітнього інструктора в Технольоґічнім інституті у Львові, абсольвента світових Академій. Зголошення приймає секретар т-ва Степан Кекик у власній кравецькій робітні при вул. Оссолінських ч. 5. З провінції можна зголошуватися письменно. 2251 1—1

Понутчане-емігранти в ЧСР. в Йозефові переслали на „Р. Ш." через Вп. п. Семена Александрука за квітень 140 кч., за травень 125 кч., за червень 115·92 кч. Старшина Кружка УПТ. в Козові Вп. п. Жертводавцям щиру подяку. 2251

Дрібні оголошення.

ПОСАДИ, за скромною винагородою в кооперативі, при господарстві всх. в маґазинах, або тим подібне, тільки у Україні пошукує інтеліґентний Українець літ 32. Ласкаві зголошення: Василь Цилень, п. Лаврів. 1—?

ЯКОГО-БУДЬ заняття при господарстві пошукує молодий мужчина. Ласкаві зголошення до Адміністрації під „Рільник" 1—2

ПОШУКУЄТЬСЯ кваліфікованої хати на липень. Зголошення просить ся слати до Адміністрації „Діла" для С. Р. 2254 1—1

КОНЦИПІЄНТА, спосібного самостійно заступати, прийме адвокат Музичкий — Tluste біля Чорткова. 2242 2-?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Пересторога.

По цілому краю їздять торговці Бесова і продають килими в імени нашої фірми. Отсим заявляємо, що в Косові є багато килимарень, які продукують килими найнизшої якости, а виставляють нашу фірму, яко рекламу. Ми, Спілка „Гуцульське Мистецтво" не висилаємо ніяких ніяких комісіонерів і не маємо з ними нічого спільного. Просимо Шановне Українське Громадянство звертатися безпосередно до фірми. Лиш за килими, одержувані безпосередно від нас, беремо повну відповідальність, як за виконання так і за краски. Виробляємо лише стилеві українські килими.

„Гуцульське Мистецтво"
Сп. з обм. пор. в Косові (б. Коломиї).

Конкурс на аренду.

Сирітська фундація бл. п. о. Йосифа Фолиса віддасть по жнивах сего року в аренду фільварок в Закомарю, стація Олеско біля Жидів. До аренди належать всі будинки господарчі, дім мешкальний, город, ? моргів поля, 85 моргів сіножатів. Інвентарі живі і мертві має посесор від фундації купити. Аренда на кілька літ. Кавція посесійна у висоті піврічного чиншу аренди. Письменні оферти при долученню вадії у висоті 300 зол. вносити до канцелярії меценаса Е. Гвоздецького у Львові, вул. Красіцких 6. до дня 10 липня 1925 р. 2211 4—?

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.